

Nigel Cawthorne

VIATA AMOROASA
A ÎMPĂRAȚILOR
ROMANI

Traducere și note de Gabriel Stoian

CORINT

CAPITOLUL I

Era republicii romane, care a durat de la expulzarea lui Tarquinius Superbus, în anul 509 î.H., până în 27 î.H., când Octavian Augustus a preluat controlul total asupra statului, a reprezentat extinderea puterii Romei asupra celei mai mari părți a lumii cunoscute. Această expansiune a fost realizată de armata romană, care a cucerit Peninsula Italică, Cartagina, nordul Africii, Spania, Siria, Macedonia, Grecia, Egiptul și Galia.

În timp ce mășăluia spre locul unei bătălii, armata romană avea în frunte o fată călare, pe jumătate goală, care își expunea sânii. Era Venus Victrix sau Venus a Victoriei. Această practică datează din Mesopotamia antică și de la Iștar, zeița războiului și a iubirii. Despre Iștar și Venus, echivalentul său roman, se spunea că pot readuce morții la viață – un aspect important pentru cei care erau pe punctul de a-și risca viața în luptă.

Faptul că erau conduși la luptă de o femeie goală trebuie să fi făcut minuni pentru moralul soldaților. Femeile tinere și neprihănite sunt acelea care oferă viață, prin faptul că ale pot aduce copii pe lume. Din păcate, homosexualitatea era răspândită în rândul soldaților.

Viața sexuală a soldaților romani – și a dușmanilor lor – a avut consecințe istorice uriașe. A influențat rezultatul războaielor punitice dintre Roma și Cartagina. În 216 î.H., după ce a traversat Alpii și a ocupat aproape toată Italia, Hannibal s-a pregătit să cucerească Roma dar, în timp ce a iernat la Capua, se spune că

soldații lui „și-au pierdut bărbăția și curajul în luxul și destrăbălarea din acel oraș ticălos”. Hannibal s-a văzut silit să se retragă.

Mai târziu, în 149 î.H., în timp ce armata romană asedia Cartagina, soldații își petreceau timpul în compania unui mare număr de sclavi și prostituate, atât bărbați, cât și femei. Li se asigurau și distracții de lux, precum băile fierbinți cu sclavii băieți, care reprezentau ultima modă, astfel că nu s-a făcut niciun progres.

În 147 î.H., când i-a fost încredințată comanda armatei, Scipio Emilianus s-a debarasat de băieți și de băi. În 146 î.H., armata în cadrul căreia a impus disciplina a cucerit Cartagina, a luat în sclavie populația și a distrus complet orașul. Lecția fusese învățată. În 123 î.H., s-a introdus o nouă lege a armatei, care interzicea înrolarea tinerilor sub 17 ani întrucât, în mod tradițional, până atunci aceștia fuseseră încurajați să se înroleze pentru ca soldații mai vârstnici să se poată bucura de plăcerile pederastiei.

De aceea, soldații trebuiau să își satisfacă poftele cât erau în permisie acasă. Potrivit istoricului Tacitus, care a trăit în secolul I d.H., Roma era deseori invadată de soldați care își „slăbeau deopotrivă trupurile și mințile, bucurându-se de toate plăcerile și de viciile orașului, care nu pot fi menționate”.

Cu toate acestea, chiar și când se aflau departe de casă, soldații romani aveau destule ocazii să se bucure de luxul și viciile civilizațiilor mai vechi pe care le cucereau. În anul 54 î.H., pe când era guvernator al Siriei și cel de-al treilea membru al primului triumvirat alături de Cezar și Pompei cel Mare, Marcus Crassus a declanșat o invazie nefericită a Parției, în est, și a fost învins de Seleucizi, care, triumfători, au defilat pe stradă cu obiectele pornografice pe care le jefuiseră din bagajele ofițerilor lui. Capul lui Crassus a fost prezentat lui Orodes, regele Parției, în timpul unei reprezentații teatrale.

Soldații romani învingători se distrau într-un mod care acum este necunoscut. Acțiunile lor au fost descrise prin verbul

tranzitiv latin *irrumare*. El descria ceva diferit de felație sau de sugerea penisului. Era ceva mai aproape de violul oral. Pentru bărbatul roman onoarea consta în a fi în postura celui care penetrează – nu avea importanță dacă persoana penetrată era de sex masculin sau feminin. Așadar, *irrumatio* era ultima umilire pe care un roman i-o putea provoca unui dușman. Este limpede că, înainte de asta, era nevoie de serviciile unui bun *dentifrangibus* – spărgător de dinți. Atunci când *irrumatio* nu era pe ordinea de zi, soldații victorioși violau femeile și băieții arătoși pe care îi găseau. Apoi îi lua cu ei pe cei mai atrăgători. Băieții erau castrați pentru a-și păstra tinerețea, iar trupurile le erau complet depilate.

Romanii nu supuneau niciodată femeile unei asemenea torturi. În general, erau tratate cu blândețe și iubire. Chiar cu femeile violate – precum sabinele – romanii se purtau frumos și compătimitor. Cel puțin pentru bărbați, căsătoria prin cucerire era cea mai cunoscută modalitate de curtare în lumea antică. Soțiile și alte femei de rang înalt trebuiau să ofere sex oral, deși prostituatele se laudau deseori cu priceperea lor în arta felației, iar operele de artă care au supraviețuit demonstrează că amanșilor le plăcea să facă *ligurio*.

Pentru a menține sistemul claselor, bărbații se căsătoreau deseori cu rude apropiate, chiar și cu verișoare. De asemenea, se căsătoreau pentru a obține avantaje politice, însă frumusețea unei mirese era întotdeauna deosebit de apreciată. În general, când existau atât de multe slave și prostituate, soția nu trebuia neapărat să fie pricepută în pat. Rolul ei era de a face copii. În secolul I î.H., scriitorul Lucrețiu a descris deosebirea dintre îndatoririle unei soții și acelea ale unei prostituate.

„Și poziția sexuală este importantă”, scria el. „Pentru că soțiile care imită poziția animalelor sălbatice sau ale patrupedelor – adică sâni atârând, fesele în sus – sunt considerate mai

propice pentru concepție, deoarece sămânța poate ajunge mai lesne în locul potrivit.”

„*Oppida tota canem venerantur, nemo Dianam*”*, după cum spunea Iuvenal în *Satirele* sale.

„Și nu este deloc nevoie ca soțiile să se miște”, afirma Lucretiu. „Pentru că femeia se opune și luptă împotriva însămânțării dacă, în bucuria ei, răspunde la amor cu fesele ei, iar sânii moi se mișcă înainte și înapoi; pentru că ea îndepărtează plugul de pe brazdă și face ca sămânța să nu își atingă ținta. Femeile ușoare fac astfel de mișcări din motive de ele știute, pentru a evita concepția și graviditatea, dar și pentru a face actul mai plăcut pentru bărbați, lucru care sigur nu este necesar în cazul soțiilor.”

*Per amor patria*** , cum se mai spune.

De asemenea, era un lucru obișnuit ca bărbații să ia de soții femei mult mai tinere. Tacitus avea aproape 20 de ani când s-a căsătorit cu o fată de 13 ani – potrivit legii romane, fetele se puteau căsători la vârsta de 12 ani, iar băieții la 14 ani, așa cum au stat lucrurile și în Marea Britanie până la sfârșitul secolului al XIX-lea. Însă, așa cum spunea Tacitus, „adevăratul roman se căsătorea fără să iubească și făcea amor fără eleganță sau bună-cuviință”.

Pentru bărbatul roman, femeia ideală era o fată atrăgătoare de 16 ani, cu „pielea albă precum ceara, cu ochi sclipitori, respirația frumos mirositoare și părul negru sau castaniu lucios” – nu blonde sau roșcate – „cu corpul zvelt, senzual și frumos mirositor și cu clitorisul ras, care să strălucească precum o perlă”. *Noli appropianquare me cum illo novaculla****.

* „Orașe întregi venerază câinii, dar nimeni nu o venerază pe Diana” (Iuvenal, *Satira a 15-a*).

** Prin amor, pentru patrie.

*** Nu te apropia de mine cu pumnalul.

În secolul al II-lea î.H., omul de stat Cato cel Bătrân a avut o căsătorie reușită cu o tânără – și nu s-a oprit aici. Potrivit istoricului Plutarh, care a trăit în secolul I î.H., „Cato avea o constituție atât de puternică și sănătoasă, încât putea întreține relații sexuale cu femei chiar și când era bătrân, astfel că s-a căsătorit cu o femeie mult mai tânără decât el. Acesta a fost motivul căsătoriei lui. După moartea soției, și-a căsătorit fiul cu fiica lui Paulus Emilius, sora lui Scipio; iar el obișnuia să facă amor cu o tânără care îl vizita acasă în secret.

Casa lui Cato era mică, astfel că nora și-a dat curând seama ce se petrecea. Fata obișnuia să umble prin casă cu multă îndrăzneală, iar fiul lui Cato a devenit gelos. De aceea, Cato a hotărât să rezolve situația. Un bărbat pe nume Salonius intrase recent în suita lui, iar Cato a întrebat dacă își căsătorise fata. Acesta a răspuns negativ și a spus că nici nu o va mărita decât după ce se va sfătui cu el. „Ei bine”, a răspuns Cato, „i-am găsit un soț potrivit, doar dacă nu are obiecții cu privire la vârsta lui. Alte defecte nu are, dar e foarte bătrân”.

Salonius i-a dat permisiunea lui Cato să îi mărite fata cu persoana pe care o considera potrivită. Apoi Cato i-a zis că el îi cerea fiica în căsătorie. Potrivit lui Plutarh, Salonius a rămas înmărmurit, „socotindu-l pe Cato că depășise vârsta căsătoriei și gândind că el însuși era mult inferior unui om care fusese consul și celebrase un triumf”, – adică, i se organizase o paradă triumfală la intrarea în Roma, după ce repurtase o victorie măreață pe câmpul de luptă – „dar când l-a văzut pe Cato atât de dornic, a acceptat oferta cu plăcere”. Iar acea căsătorie a fost reușită.

„Din acea căsătorie, Cato a avut încă un fiu, care a primit numele de Salonius din partea mamei lui”, scria Plutarh.

Cato se pare că a regretat că își luase altă soție, pentru că, la un moment dat, a remarcat: „Toate celelalte națiuni își domină soțiile; noi domnim peste toate națiunile, dar soțiile noastre

domnesc peste noi”. Desigur, soția romană domina în casă și era numită *domina* – „stăpână” – de către toată lumea, inclusiv de soț.

În antichitate, mireasa trebuia să facă sex cu prietenii soțului înainte de căsătorie. Mulți au repetat cuvintele lui Plaut: „*Edepol nae hic dies pervorsus atque advorsus*”*. Ulterior, într-o perioadă mai evoluată, primul act sexual trebuia să se desfășoare în prezența unor martori, în vreme ce prietenii soțului aruncau nuci în camera nupțială. Însă deseori, după ce își făcea datoria în noaptea nunții, mirele dispărea pentru a avea relații sexuale cu altă femeie. *Mulier dicit quo vadis***? Probabil.

Nunta era însoțită de cântece obscene, care îl preamăreau pe Priap, zeul penisului în erecție. Ceremonia se desfășura într-un templu al zeului fertilității, Mutunus Tutunus. Acesta era reprezentat prin statui care arătau penisuri în erecție, câteodată încununate de flori. În ziua nunții, mirele desfăcea centura miresei, iar ea trebuia să se așeze goală pe unul din falusuri. Acest lucru era dureros dacă femeia era încă fecioară; Sfântul Augustin a remarcat că atât clovnilor, cât și preoților, le plăcea să exagereze dimensiunile organului masculin. Chiar dacă nu era virgină, falusul era foarte rece. Femeile mai în vârstă reveneau la zeul falic și făceau același lucru pentru a încuraja fecunditatea sau poate că o făceau doar din distracție.

Cu siguranță, bărbatul nu era virgin când se căsătorea. Parteneri de sex, prostituate sau bărbați se găseau pretutindeni. Prostituatele, de exemplu, stăteau în niște celule deschise, expunându-se complet goale pentru a încuraja potențialii clienți; la fel procedau și bărbații care se prostituau. O plăcuță atârnată deasupra ușii anunța numele prostituatei – de obicei,

* O, zei, ziua asta a început foarte prost și nefericit pentru mine. Din piesa *Menaechmi* (*Frații gemeni*) de Plaut.

** Femeia se întreabă: încotro?

fals – precum și prețul. Câteodată, exista un pat, dar de obicei acele celule aveau doar câteva perne și un covoraș, precum și o lampă din bronz care să ilumineze frescele obscene de pe pereți, ceea ce le permitea amatorilor să spună: „*Veni et vide picturas mia**”. Femeile care practicau această meserie erau obligate prin lege să poarte peruci blonde; atât ele, cât și bărbații care se prostituau plăteau taxe și asigurau statului un venit substanțial.

Când se căsătoreau, era de așteptat ca bărbații să renunțe la băieții pasivi și concubine, dar puțini făceau acest lucru. Dacă își puteau permite, își păstrau băieții drept paharnici și le găseau amantelor alte slujbe în casa lor.

Până la sosirea la putere a rușinosului Augustus nu au existat legi ale adulterului care să îi privească pe bărbați. Cu toate acestea, în perioada de început a Republicii, femeile puteau fi pedepsite cu moartea pentru adulter sau beție. Pe de altă parte, soțul putea face singur legea, ucigându-și soția dacă o prindea cu alt bărbat. Putea ucide și bărbatul, dar de obicei prefera să îl pedepsească mai rău pe amantul soției lui. Îl dezonora, lăsându-l la cheremul servitorilor sau a suitei lui, care îl puteau abuza sexual așa cum considerau aceștia. Trebuie să repetăm, pentru un bărbat era dezonorant să fie penetrat.

Pe măsură ce Republica a evoluat, divorțul a fost legalizat. În anul 306 î.H., bărbatul putea să se debaraseze de o soție care îi crea necazuri, pur și simplu repudiind-o. Până atunci, soțul putea divorța de soție doar dacă aceasta se dovedea stearpă. Ulterior, divorțul a putut fi obținut prin înțelegere mutuală. Întrucât soții lor se aflau multă vreme departe de casă, luptând în războaie sau fiind staționați la granițele imperiului, femeile, dacă își găseau alt bărbat cu care doreau să se mărite, divorțau cât aceștia erau plecați. Curând, a devenit ceva obișnuit ca atât femeile, cât și bărbații, să se căsătorească de patru sau cinci ori.

* Veniți să vedeți imagini cu mine.

S-a remarcat că în limba latină nu există un cuvânt pentru penis artificial, deși asemenea jucării – confecționate din piele – erau obișnuite în Grecia antică. Întrucât în Roma exista un număr foarte mare de sclavi, masturbarea nu era necesară. În vreme ce soții își puteau umple casele cu băieți și fete pentru sex, femeile mai în vârstă își satisfăceau plăcerile cu sclavi, mai ales cu aceia castrați parțial, cărora li se extirpaseră doar testiculele, astfel că penisurile lor erau intacte și funcționale. Asta însemna că matroanele romane se puteau bucura de sex fără pericolul de a da naștere unor copii procreați de sclavi.

Tinerii și tinerele erau expuși goi în piețele de sclavi, astfel ca plăcerile sexuale pe care le puteau oferi să poată fi evaluate cu ușurință. Cele mai atrăgătoare fete și cei mai dotați băieți aduceau bani frumoși. Sclavii nu proveneau doar din popoarele cucerite de armata romană: copiii nedoriți, abandonați de părinți în speranța că vor avea parte de o moarte naturală, erau adunați de proxeneți și negustori de sclavi. Îi creșteau și, când ajungeau îndeajuns de mari, îi vindeau pentru sex. În acest fel, era asigurat un număr mare de fete, care erau abandonate mai frecvent decât băieții.

Pirații ofereau o altă sursă de sclavi. Ei vindeau orice persoană pe care o găseau la bordul corăbiilor pe care le capturau. Lucius Annaeus Seneca, scriitor care a trăit în secolul I, a descris vânzarea unei tinere capturate de pirați: „Stătea goală pe țărnișă, la cheremul cumpărătorului. Fiecare parte a corpului ei era examinată și pipăită. Vreți să știți rezultatul vânzării? Pirații vindeau; codoșul cumpăra. Pentru asta îi cruțau pirații pe cei capturați, ca să îi poată vinde unui codoș. Iar acesta o cumpăra pentru a o folosi ca prostituată”.

Nu doar proxeneții și persoanele private cumpărau sclavi. Proprietarii de restaurante, hangii și deținătorii de băi publice cumpărau sclavi tineri și frumoși pe care îi închiriau clienților. Bărbierii erau renumiți pentru prostituatele pe care le aveau și

care, complet dezbrăcate, își făceau de lucru prin preajma clienților care se epilau.

În general, bărbații care se prostituau aveau tarife mai mari decât femeile. Deși mai toate lupanarele erau mixte, existau și unele în care se găseau doar bărbați. Prețurile cele mai mari erau percepute de bărbații care făceau sex oral, întrucât acesta era considerat actul sexual cel mai depravat și degradant. Mulți bărbați care se prostituau purtau cercei, își lăsau părul lung și îl ondulau ca femeile. Se spunea că cei mai efeminați erau sirienii.

Erau oferite și servicii speciale. Se puteau face partide de sex în trei, astfel încât clientul să fie deopotrivă activ și pasiv, ori el li se putea alătura *spintriae** – „zalele unei brățări”, care alcătuiau un lanț de margarete. Mai existau *tribades*, acum cunoscute sub numele de lesbiene, care satisfăceau alte gusturi. Femeile aveau tariful cel mai mare pentru penetrare triplă.

Existau multe aspecte ale negoțului cu sex. Cârciumarii închiriau camere pentru perechile amoroase, iar dughenele, ospătăriile de tot felul, brutăriile, parfumeriile, casele de schimb de bani, teatrele, circurile și piețele de sclavi erau locuri bine-cunoscute, în care atât femeile, cât și bărbații se prostituau. Afacerile în acest domeniu nu au scăzut nici după apariția creștinismului. Sfântul Augustin spunea: „Izgonește prostituatele din societate și din cauza poftelor carnale nesatisfăcute vei crea haos”.

Nici din teatre nu lipsea sexul. Romanii aveau puțin timp pentru dramele clasice ale Greciei antice. Ei realizau pantomime care includeau de obicei scene erotice – deseori violuri și tactici de seducție după miturile grecești – care erau la început interpretate de bărbați; femeile au jucat abia în secolul al II-lea î.H. Actorii erau deseori goi și nu era ignorat niciun detaliu licențios al acțiunilor lor. Și, contra cost, actorii și dansatorii erau disponibili după spectacol.

* Bărbați care se prostituau.

La petrecerile private, fetele dansau în pielea goală. Spanio-loaicele erau deosebit de apreciate pentru dansul lor lasciv. Apoi, într-o perioadă ulterioară a Republicii, s-a ajuns la orgii, care își aveau originile în Orient și care erau preferate în general de cei bogați. Aceste orgii se desfășurau în încăperi ai căror pereți erau acoperiți cu fresce erotice; imaginile provocatoare frapau ochii privitorului. Oaspeții erau serviți de băieți și fete în pielea goală – acestea din urmă îndreptau și penisul unui oaspete care urina – în timp ce actori dezbrăcați interpretau scene indecente. Acrobați goi făceau sex pe sârmă, lucru deosebit de periculos. Bogații se întreceau pentru a organiza cel mai lasciv eveniment.

Și sărbătorile religioase ofereau prilejul unor excесе sexuale. La Saturnalii, care se desfășurau între 17 și 24 decembrie, toate constrângerile morale și sociale erau aruncate pe fereastră. În timpul Lupercaliei, sărbătoare care se pare că a stat la baza zilei Sfântului Valentin, care se desfășura la mijlocul lunii februarie, tineri despuiți alergau pe străzi biciuindu-i pe cei întâlniți cu fâșii de piele tăiate de la victime sacrificate. Se considera că acest lucru sporea fertilitatea femeilor care erau biciuite. Până și atrăgătorul Marcus Antonius a participat la asemenea evenimente.

La sfârșitul lunii aprilie se celebra Floralia, sărbătoarea prostituatelor. Potrivit Sfântului Augustin, „cu cât erau prezentate mai obscen, cu atât arătau mai multă devoțiune”. Indecența era la ordinea zilei, iar dansatorii goi ofereau numere obscene.

Bacanala sau Dionisia, la mijlocul lunii martie, a fost inițial sărbătorită doar de femei. Când bărbaților li s-a permis să participe la acea sărbătoare, lucrurile au scăpat de sub control. Bărbații tineri sub vârsta de 20 de ani erau agresați sexual de femei. Când au aflat, autoritățile au arestat 7 000 de persoane, multe provenind din familii de vază. În anul 186 î.H., Senatul a interzis sărbătorirea publică a lui Bacchus și a restrâns sărbătoririle la grupuri de cel mult trei femei și doi bărbați – și asta doar cu aprobare oficială.

Apoi, au mai existat ceremoniile *Bona Dea*, petreceri la care participau doar femeii care se dedau la „cea mai destrăbălată imoralitate, iar tribadismul, în toate formele sale, mergea la extrem”. Iuvenal a lăsat o descriere a riturilor la care participau fete de *Bona Dea*:

Țiuitul de flaute încinge șalele femeilor, iar cel al trompetelor le înnebunește. Rotindu-se și țipând, ele sunt fascinate de Priap. Apoi, când inimile lor sunt înfierbântate de poftă carnală, vocile lor sunt nesigure, vinul curge șuvoi peste vintrele lor... Aceasta nu este o pantomimă. Este adevărul. Chiar și vintrele bătrâne ale lui Priam (regele Troiei) și ale lui Nestor (mentorul în vârstă al eroilor troieni) ar lua foc dacă ar vedea toate acestea. Dorința nu suportă amânare. Femeile țipă și strigă pretutindeni în casă: „A sosit clipa, lăsați bărbații să intre!” Dacă amantul doarme, să se îmbrace și să vină degrabă aici. Dacă nu, ele vor sări pe sclavi. Nici măcar sclavi. Sunt în stare să ia și măturătorii de pe stradă.

Totul era ca o *feriae vernaes* în America modernă.

La Roma a existat un templu închinat lui Isis, în care bărbații și femeile se prostituau ca act de împăcare. Prostituarea în templu făcuse multă vreme parte din cultul Afroditei în Grecia, dar și a cultului lui Iștar și al altor zeități feminine în Orientul Mijlociu. Istoricul grec Herodot a descris ce se petrecea în Babilonul antic în secolul al V-lea î.H.:

Cel mai rușinos lucru la babilonieni este acesta: fiecare femeie, o dată în viață, trebuie să se așeze în curtea Templului Afroditei și să aibă relații sexuale cu un necunoscut. Multe femei bogate detestă să se amestece cu scursorile societății și călătoresc până la poarta

templului în carete închise, urmate de slujitoarele lor. Dar cele mai multe merg pe jos și se așază pe pământul sacru al Afroditei purtând o ghirlandă din frânghie în jurul capetelor. Întotdeauna este forfotă, pentru că unele femei sosesc, iar altele pleacă.

Între femei există poteci care duc în toate direcțiile pentru ca bărbații să meargă și să aleagă. După ce se așază, femeia nu se poate întoarce acasă decât după ce unul dintre necunoscuți îi aruncă o monedă în poală și apoi întreține un act sexual cu ea în afara templului. Când aruncă moneda, el trebuie să spună: „Te-am invitat în numele zeiței Millita (Millita este ceea pe care asirienii o numesc Afrodita)”. Nu are importanță câți bani îi dă femeii, pentru că ea nu îl va respinge, deoarece ar fi un păcat, iar banii sunt ai templului. Ea îl urmează pe primul bărbat care îi aruncă moneda și nu respinge pe nimeni. După ce face sex, femeia și-a respectat jurământul făcut zeiței și poate pleca acasă. După aceea, niciun dar, indiferent cât de generos ar fi, nu o va face să se vândă.

Femeile cu forme frumoase sunt cerute imediat și pot pleca acasă, dar cele urâte trebuie să aștepte multă vreme pentru a respecta legea – iar unele stau acolo chiar și trei sau patru ani.

În temple se desfășurau și alte lucruri care țineau de sex. Istoricul Tacitus susține că în anul 19 d.H. doi preoți ai zeiței Isis au fost crucificați împreună cu o femeie care le era complice, pentru că au ajutat un cavaler roman să se dea drept zeul Anubis, astfel încât să poată seduce o femeie foarte pioasă, pe nume Paulina. Creștinul Eusebius a relatat cazul lui Tirannus, un preot al lui Saturn, care obișnuia să îi spună soțului unei femei frumoase pe care o plăcea că însuși Saturn poruncise ca soția lui

să petreacă o noapte singură în templu. Femeia respectivă socotea că acest lucru era o mare onoare. De aceea se îmbrăca și ducea cu sine un dar.

Văzută de toată lumea, femeia intra în templu. Tirannus închidea și înclua ușile, preda cheia și pleca. La lăsarea serii, acesta se strecura printr-un culoar subteran secret și ajungea în templu, înăuntrul statuii lui Saturn. În acest timp, în lumina lumânărilor, femeia stătea îngenuncheată, cufundată în rugăciuni. Brusc, Tirannus îi vorbea din interiorul statuii. Femeia credea că i se adresa însuși Saturn și începea să tremure și să trăiască deopotrivă spaimă și bucurie, pentru că era atât de binecuvântată.

„După aceea, divinitatea îi spunea ce voia, fie pentru a provoca o spaimă grozavă, fie pentru a stârni porniri carnale”, scria Eusebius. „Draperiile erau trase și lumânările se stingeau brusc. Apoi Tirannus cobora din statuie și înșelătoria lui aducea pata adulterului asupra femeii derutate și înspăimântate.”

Nu se poate ști cu siguranță cât de confuze și îngrozite erau femeile. Desigur, ele puteau fi uneori complice la întreaga șaradă. Pe de altă parte, puteau fi foarte credincioase. Mitologia greacă și romană abundă de exemple de zei care iau formă umană și coboară pe pământ pentru a face sex.

În orice caz, Tirannus a scăpat neprins multă vreme. Prin templu au trecut numeroase victime fără ca vreuna să scoată măcar o vorbă. În cele din urmă, înșelătoria a fost descoperită. Tirannus a ales o femeie cu o castitate ireproșabilă. Ea a rămas șocată de lucrurile pe care i le spunea Saturn, apoi a recunoscut vocea celui care o îndemna să se dezbrace și să se întindă, ca fiind aceea a lui Tirannus – deși se pare că i-a dat ascultare. Când a ajuns acasă, i-a spus soțului despre acea faptă scandaloaasă. Acesta a fost indignat de răul ce i se făcuse soției – sau mai curând lui însuși, așa cum ar fi perceput lucrurile un roman adevărat. L-a acuzat pe Tiranus, care a fost supus torturii. Acesta a mărturisit și a fost condamnat.

„Când acea înșelătorie cumplită a fost dezvăluită, rușinea și dezonoarea au pătruns în casele păgânilor, deoarece mamele comiseseră adulter, tații fuseseră pângăriți și copiii deveniseră nelegitimi”, a exultat creștinul Eugenius.

Felația pare să fi fost un rit practicat de preoții zeiței Dea Siria, în vreme ce discipolii lui Cibeles se castrau și se dăruiau anal în templul ei. A existat chiar și o sectă religioasă ale cărei rituri includeau biciuirea băieților goi.

Cu toate acestea, zeul cel mai venerat a fost Priap. Fiu al zeilor Dionysos și Afrodita – Bachus, zeul vinului, și Venus, zeița iubirii, în panteonul roman –, el s-a născut la Lampsacus, în Hellepont, care separa Grecia de Anatolia și în prezent marchează granița imaginară dintre Europa și Asia. Însă Iunona, regina zeilor, s-a mâniat pe Venus. A atins-o și, cu puterea ei magică, a făcut-o pe Venus să dea naștere unui băiat hidos, dar dotat cu un organ genital monstruos. El a devenit preferatul locuitorilor din Lampsacus, dar, în cele din urmă, a fost izgonit din cauza lascivității lui exagerate. La scurt timp, bărbații s-au ales cu o boală îngrozitoare a organelor genitale, de aceea l-au implorat pe Priap să se întoarcă și au înălțat un templu în onoarea lui.

Venerarea lui Priap, sub forma unui penis erect, s-a răspândit în întreaga lume antică. La urma urmelor, cine vrea să sufere de *morbus gallicus**? Se spunea că erecția transforma bărbatul în zeu – *tuis opugis pignore*** . Băieții mici purtau pandantive fa-lice la gât. La fiecare colț de stradă exista câte un stâlp cioplit sub forma unui penis și cei care treceau pe lângă el îl atingeau pen-tru a avea noroc.

Acest *rigidus* permanent l-a făcut pe Priap atât de cunoscut, încât a fost singurul zeu păgân antic de care romanii au refuzat să se despartă când Constantin a dat creștinilor libertatea de

* Sifilis.

** Pun rămășag pe fundul tău!

cult în imperiu, iar imaginea lui se găsea pretutindeni. Falusuri sculptate au apărut pe ziduri, în fața ușilor și pe laturile caselor, câteodată împodobite cu clopoței și aripi, și oriunde se aflau erau considerate aducătoare de noroc.

La Roma, Priap era considerat zeu al fertilității, iar statui ale lui, dotate cu penisuri uriașe în erecție, erau plasate în grădini pe post de sperietori. Ele trebuiau să sperie hoții, iar deseori aveau la bază câte o poezioară necizelată:

*Un sculptor m-a văzut odată cum stăteam
Fărde folos, părând ca și făcut din lemn,
Acum, păsări speriate fug din frunziș,
Iar scula-mi mare-ngrozește hoții veniți pe furiș.*

Sau:

*Hei, hoțule, crezi că-i frumos să stai acolo
Râzând de mine, jignindu-mă și degetul mijlociu arătând.
Știu că, deși scula-mi arată înspăimântător de mare
Ea e făcută din lemn. Dar stai puțin, să-mi chem stăpânul
sculat.
Făcându-mi o favoare, el îți va da ceva cu care să te îneci.*

Sau:

*Fură o dată și ți-o vâr în dos până departe
Fură și-a doua oară și ți-oi umple botul.
Și-a treia oară, de amândouă o să ai parte
Și dosul, și gura-ți vor fi pline cu totul.*

Sau:

*Când simți că vrei o smochină să furi
Uită-te bine și-ndelung la mine
Și-ncearcă să-ți închipui ce ar fi să-nduri
Cu un rahat de zece kile în tine.*

În zonele rurale se desfășurau sărbători în onoarea lui Priap, în cadrul cărora se organizau parade cu penisuri de piatră, iar femeii, altfel respectabile, se dezbrăcau și se masturbau ori întrețineau acte sexuale în public, pentru a spori fertilitatea ogoarelor.

A existat și un alt zeu falic, numit Liber, care a avut numeroși discipoli. În cursul vizitei sale în Italia, Sfântul Augustin a asistat la ritualurile sectei: „În timpul sărbătoririi lui Liber, acea parte rușinoasă a trupului a fost așezată cu mare venerație pe căruțe și purtată pe drumurile de la țară și apoi prin oraș. În Lanvium (Lanvio, aflat la 30 de kilometri sud de Roma), zeului Liber îi era dedicată o lună întreagă. În această perioadă, cetățenii strigau obscenități până falusul era dus în piața mare și înălțat acolo. Apoi, doamna cu rangul cel mai ales din oraș depunea o coroană pe el. Zeul Liber trebuia înduplecat pentru a asigura viitorul recoltelor, iar deochiul trebuia alungat de pe ogoare, si-lind o femeie căsătorită să facă în public ceea ce nici o curvă nu ar face sub ochii femeilor căsătorite într-un teatru”.

Băile ofereau nenumărate prilejuri pentru sex. Romanii se spălau zilnic pe brațe și picioare, iar pe corp o dată pe săptămână. Bogații aveau o mică baie lângă bucătărie, astfel încât să aibă acces mai ușor la apă caldă. Pe la mijlocul secolului al III-lea î.H., romanii înstăriți au început să construiască săli de baie spațioase în casele lor din oraș și în vilele de la țară. Deși acestea erau pentru uz privat, exista un cod strict privind folosirea lor. Conducătorii Republicii, precum Cato cenzorul, nu făceau baie în prezența fiilor lor.

Ulterior, s-au construit băi publice pentru a fi folosite de oamenii de rând, care nu aveau acces la cele private. În jurul anului 200 î.H., după cel de-al Doilea Război Punic, atunci când Roma a devenit bogată, au început să apară băi publice luxoase, numite *thermae*. Acestea au devenit locuri de întâlnire, pentru că aveau grădini, biblioteci și săli de gimnastică, unde majoritatea

romanilor puteau petrece orele cele mai caniculare ale zilei. În afară de baie și exerciții fizice, ei se întâlneau, cleveveau, le era epilat părul de pe corp și ascultau poeți care își recitau ultimele opere. Și poezia romană a avut deseori un vădit conținut erotic.

Cei care făceau baie stăteau complet dezbrăcați. Inițial, romanii nu au acceptat practica grecească de a face gimnastică și exerciții fizice în pielea goală, dar și acest lucru a ajuns să fie o modă în sălile din apropierea băilor. La început, sexele au fost separate, ori bărbații foloseau băile la alte ore decât femeile, dar ele au devenit unisex și pe frontispiciile lor a apărut imaginea unei zeități pe jumătate bărbat, pe jumătate femeie, numită Hermafrodit – rodul legăturii dintre frumosul fiu al lui Hermes și al Afroditei și nimfa fântânii Salmacis din Caria, aflată în sud-vestul Anatoliei. În aceste băi publice se desfășurau numeroase acte sexuale, iar acolo își făceau meseria multe prostituate. Unele băi unisex au funcționat în același mod în San Francisco în anii 1970 – cu avantajul suplimentar oferit de prostituatele și lascivii băieți-sclavi puși la dispoziția clienților de către patronii lor. De asemenea, este greu de imaginat că în băile pentru femei nu se petreceau acte de lesbianism.

Pentru a preveni coruperea băieților născuți liberi, în Roma, aceștia au fost încurajați să se scalde în Tibru. În secolul I î.H., poetul Catullus a scris despre amanta sa, Clodia, care a cumpărat o grădină pe malul râului, de unde putea vedea băieți scaldându-se în pielea goală. Ulterior, băile au început să permită accesul băieților sub o anumită vârstă, fără ca aceștia să plătească.

Segregate sau nu, băile erau locuri unde se desfășurau acte sexuale – în primul rând pentru că oricine putea vedea ce avea de oferit partenerul sau partenera. Marțial, poet și epigramist roman din secolul I, spunea: „Când auzi aplauze într-o baie, știi sigur că a sosit un dobitoc cu scula mare”.